

LUND
UNIVERSITY

Svenska folkets attityder om plast och reglering av plast

KARL HOLMBERG - STATSRETENSKAPLIGA
INSTITUTIONEN, LUNDS UNIVERSITET

Waste Refinery, frukostseminarium den 9 november 2021

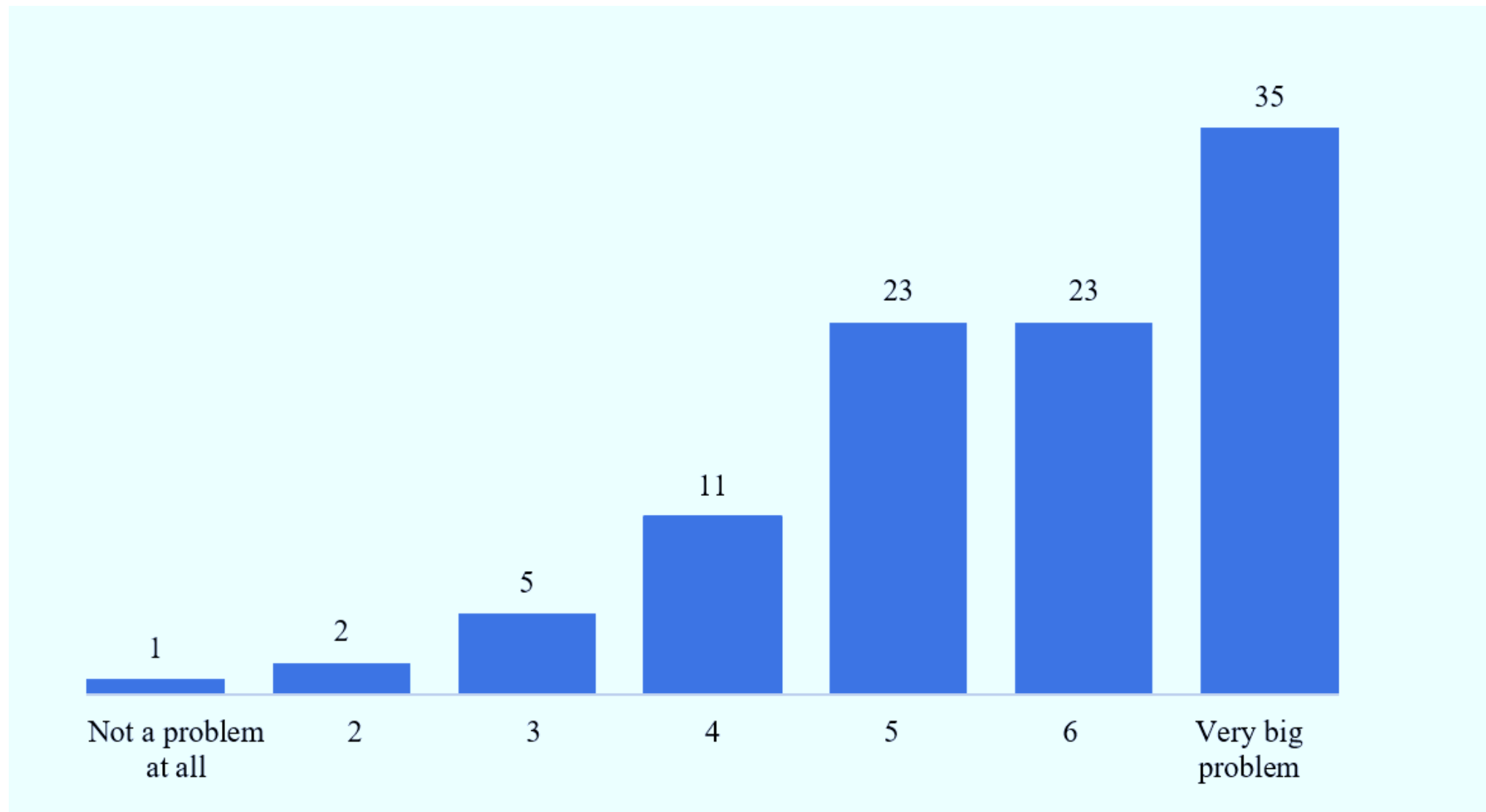
Översikt

- Samarbete mellan oss vid LU och SOM-institutet vid GU
 - Mål: Vad tycker svenska medborgare om diverse sätt att reglera plast?
 - Enkäten gick ut feb-mar 2021, 1069 svarande
- 13 frågor, fem delar:
 - 1. Allmänna attityder gällande plast och olika aktörers ansvar i koppling till plast
 - 2. Åsikt om plastpåseskatten
 - 3. Åsikt om diverse förslag för att reglera plast
 - 4. Åsikt om diverse förslag för att reglera textilier
 - 5. Utvärdering av effektiviteten av styrmedel för att reglera plast(-förpackningar)
 - Bakgrundsvariabler: Kön, ålder, utbildning, stad vs. landsbygd, vänster-höger samt partipreferens
- Diskussion: Vad säger resultaten oss om möjligheterna att styra och reglera plasten i Sverige

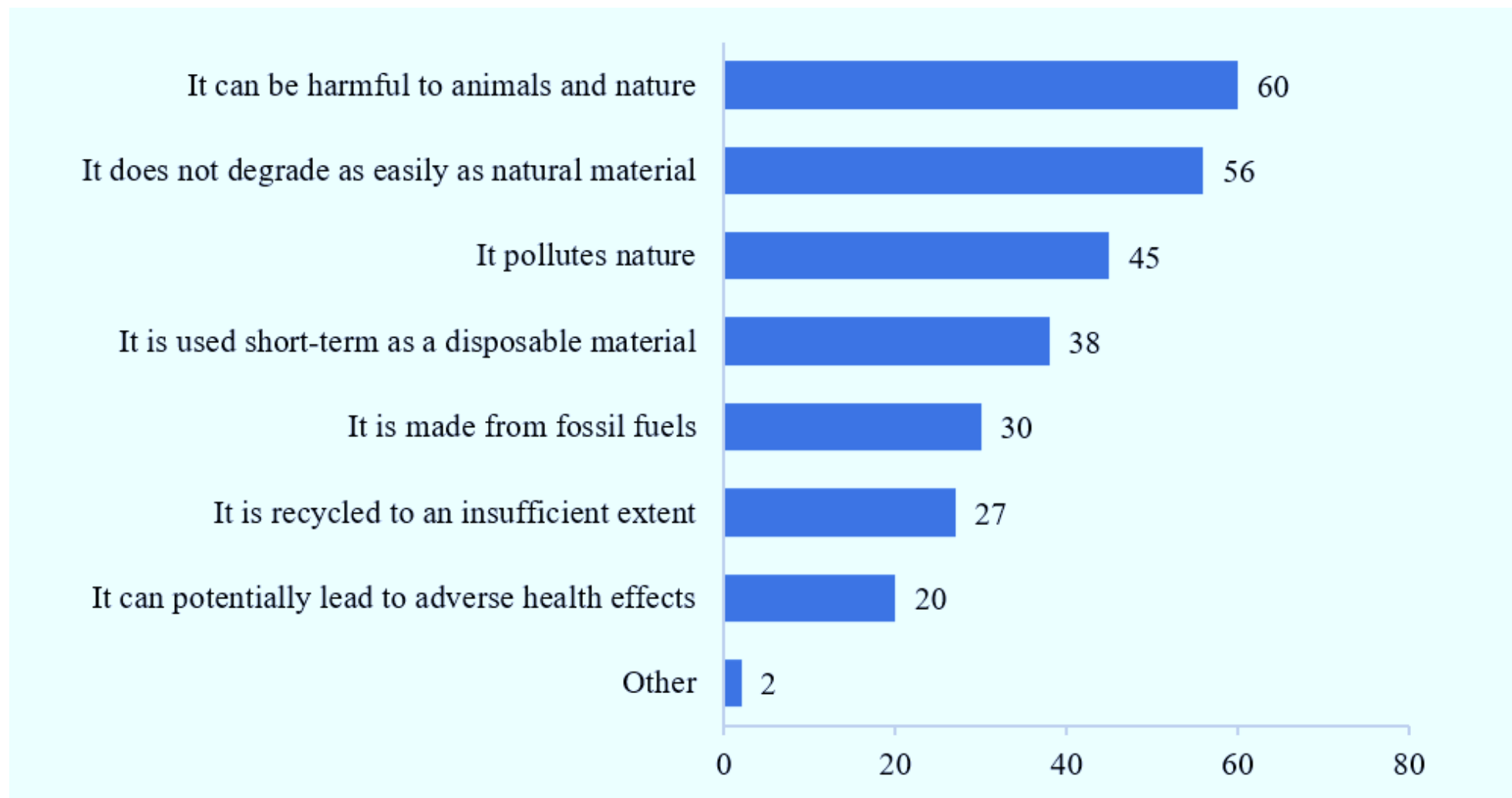
- Resultaten av undersökningen:
<https://steps-mistra.se/news/highlights-2021/the-future-of-plastics-swedish-public-opinion-on-plastics-policies/>

Åsikt om plast som ett miljöproblem

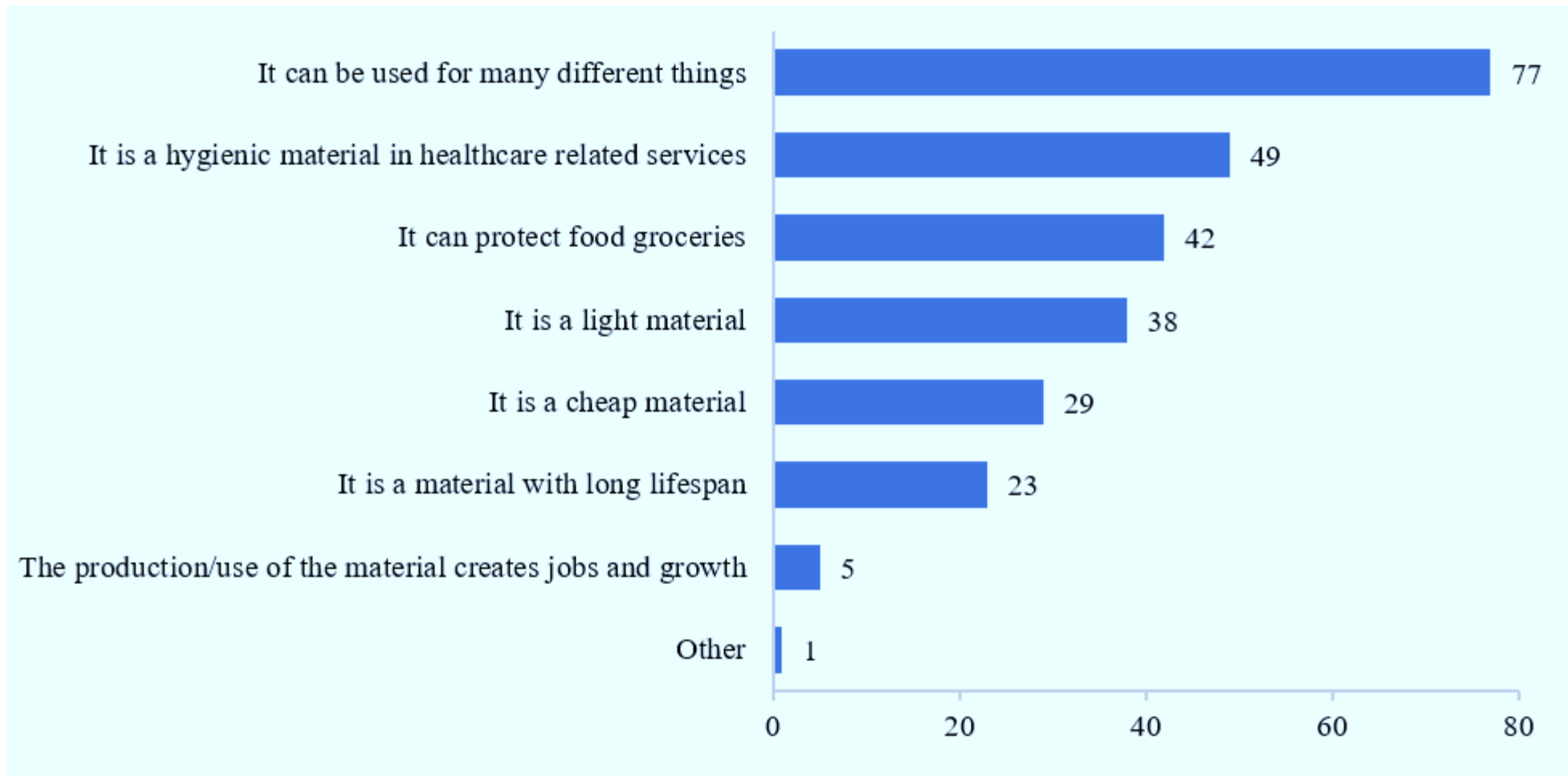
“Hur stort miljöproblem anser du att plast utgör?”

Största nackdelarna med plast

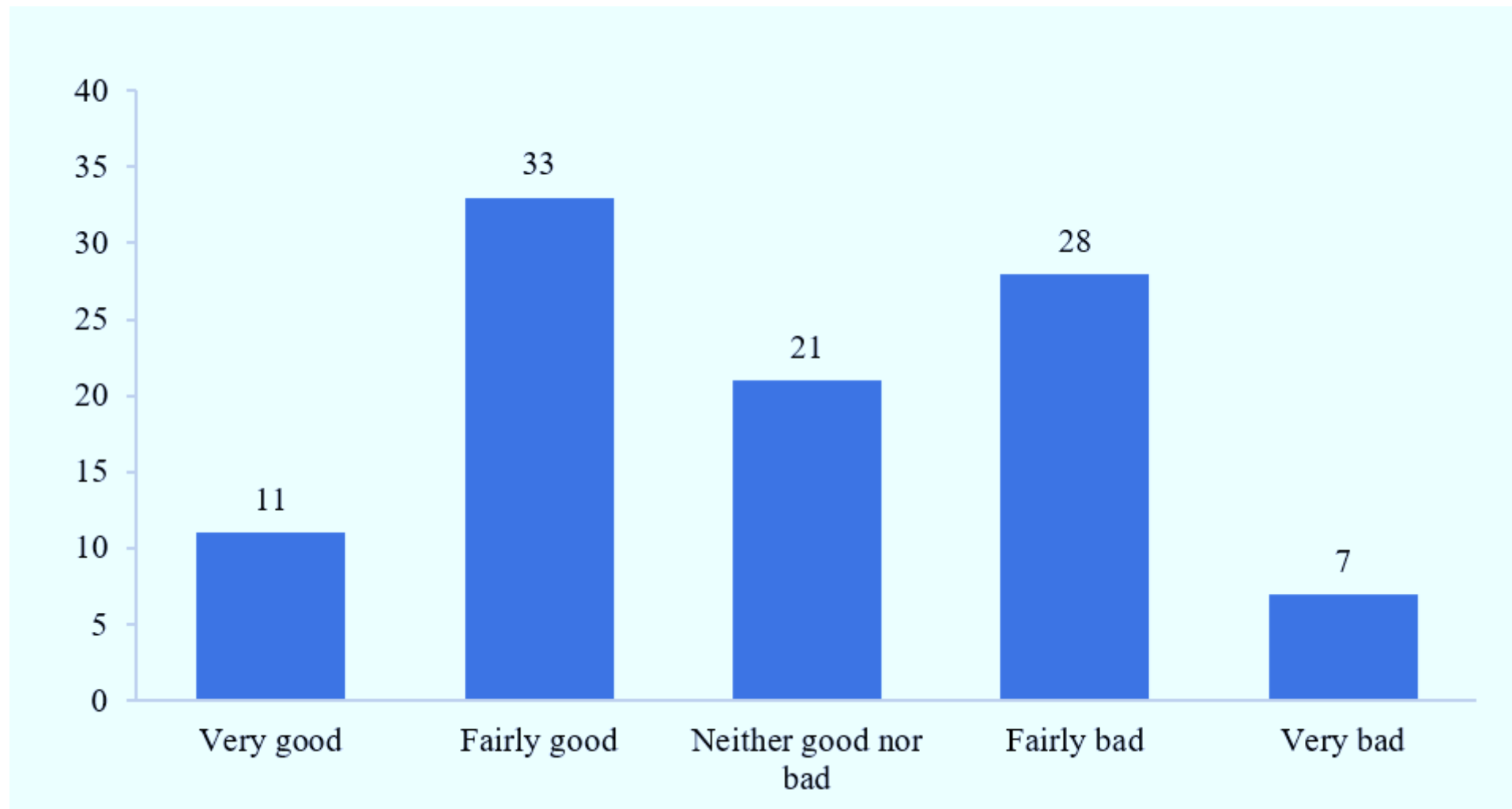
*“Vilka är enligt dig de största nackdelarna med plast?”
(högst tre svarsalternativ)*

Största fördelarna med plast

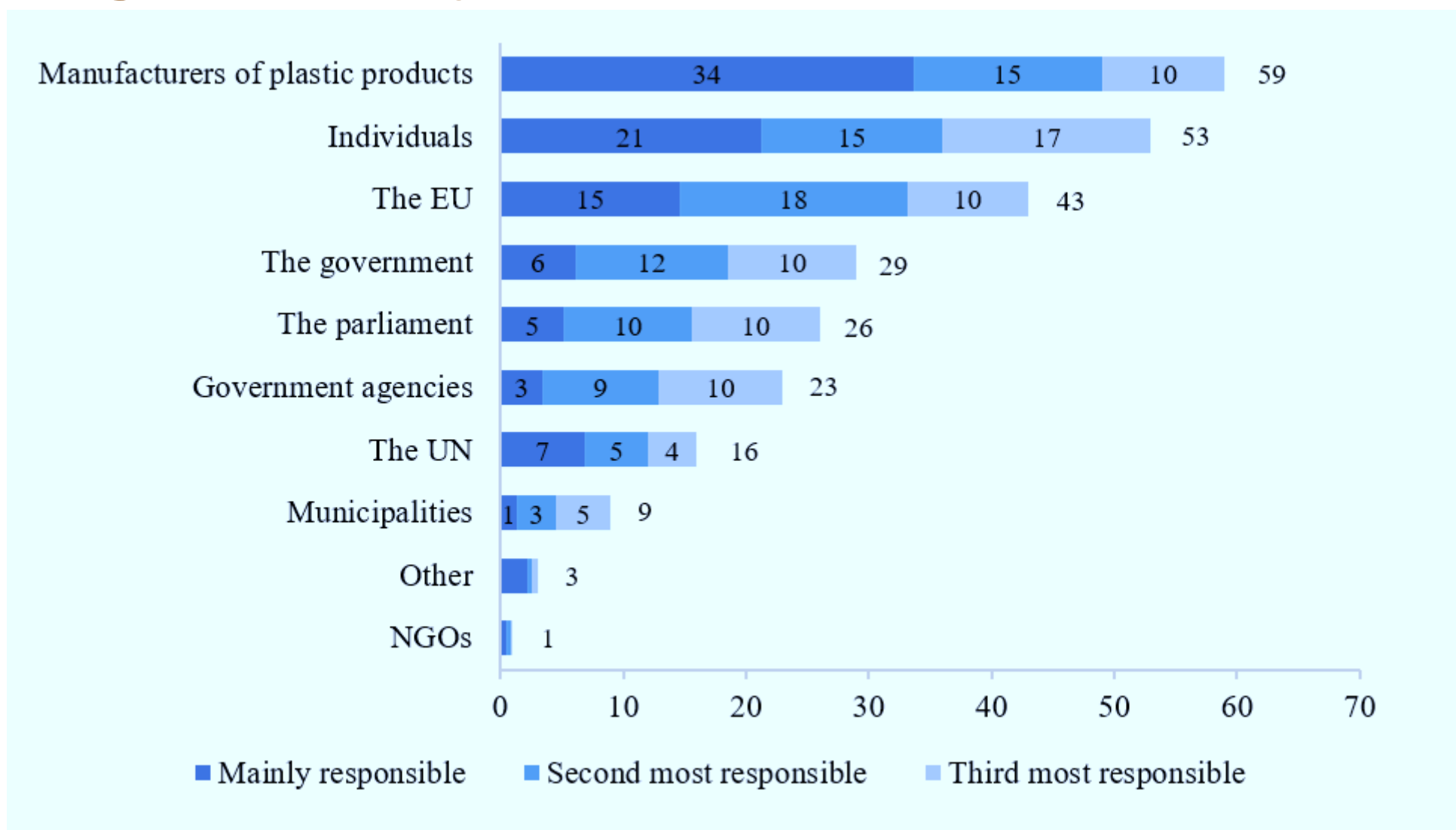
*“Vilka är enligt dig de största fördelarna med plast?”
(högst tre svarsalternativ)*

Är plast ett bra eller dåligt material?

“Givet plastens för- och nackdelar, är plast i huvudsak ett bra eller dåligt material enligt din mening?”

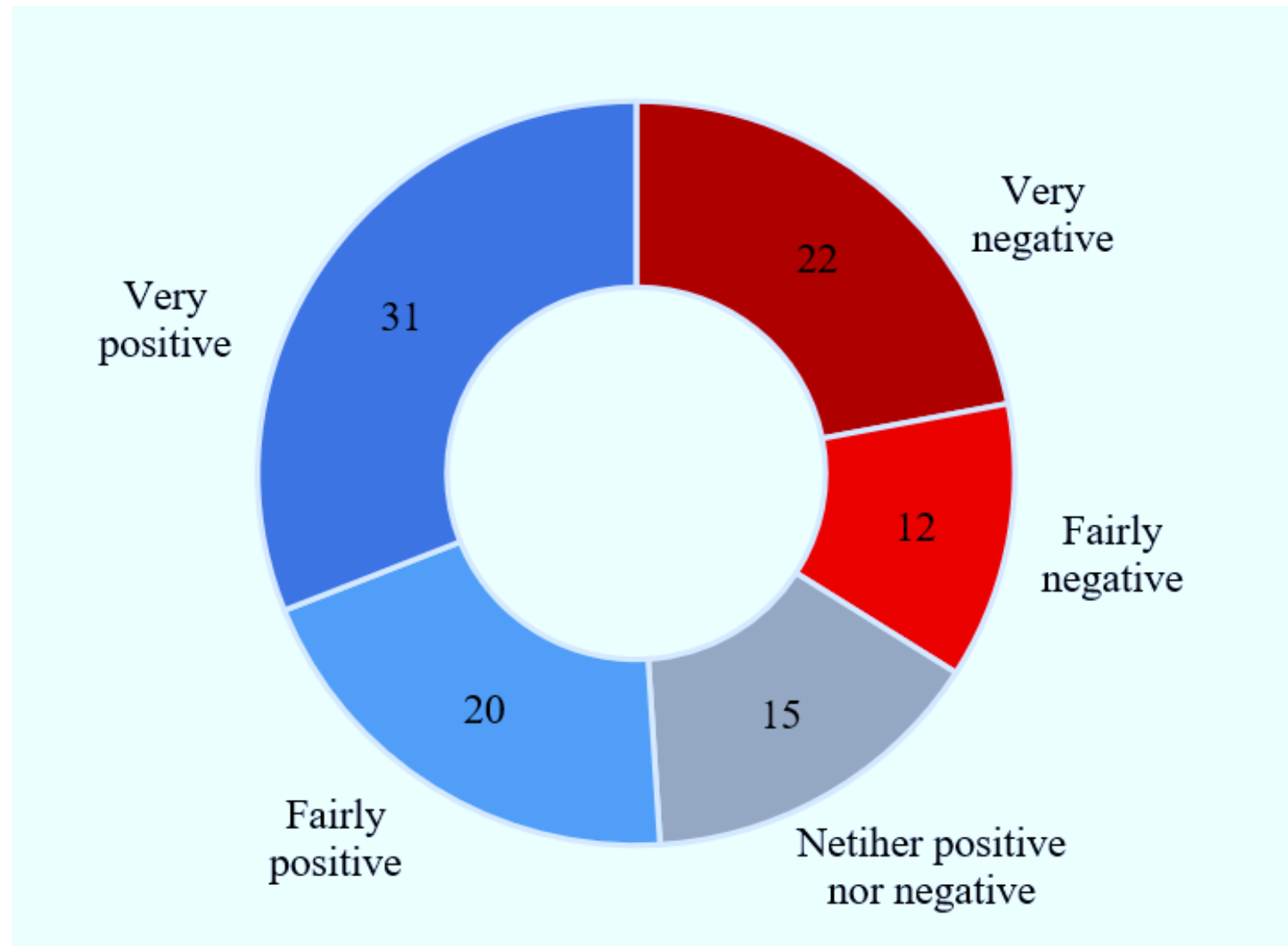
Vem bär ansvaret för att hantera plastens negativa miljöeffekter?

1. "Vilka av dessa organisationer och grupper tycker du generellt sett bär störst ansvar för att hantera negativa miljöeffekter kopplade till plast?"

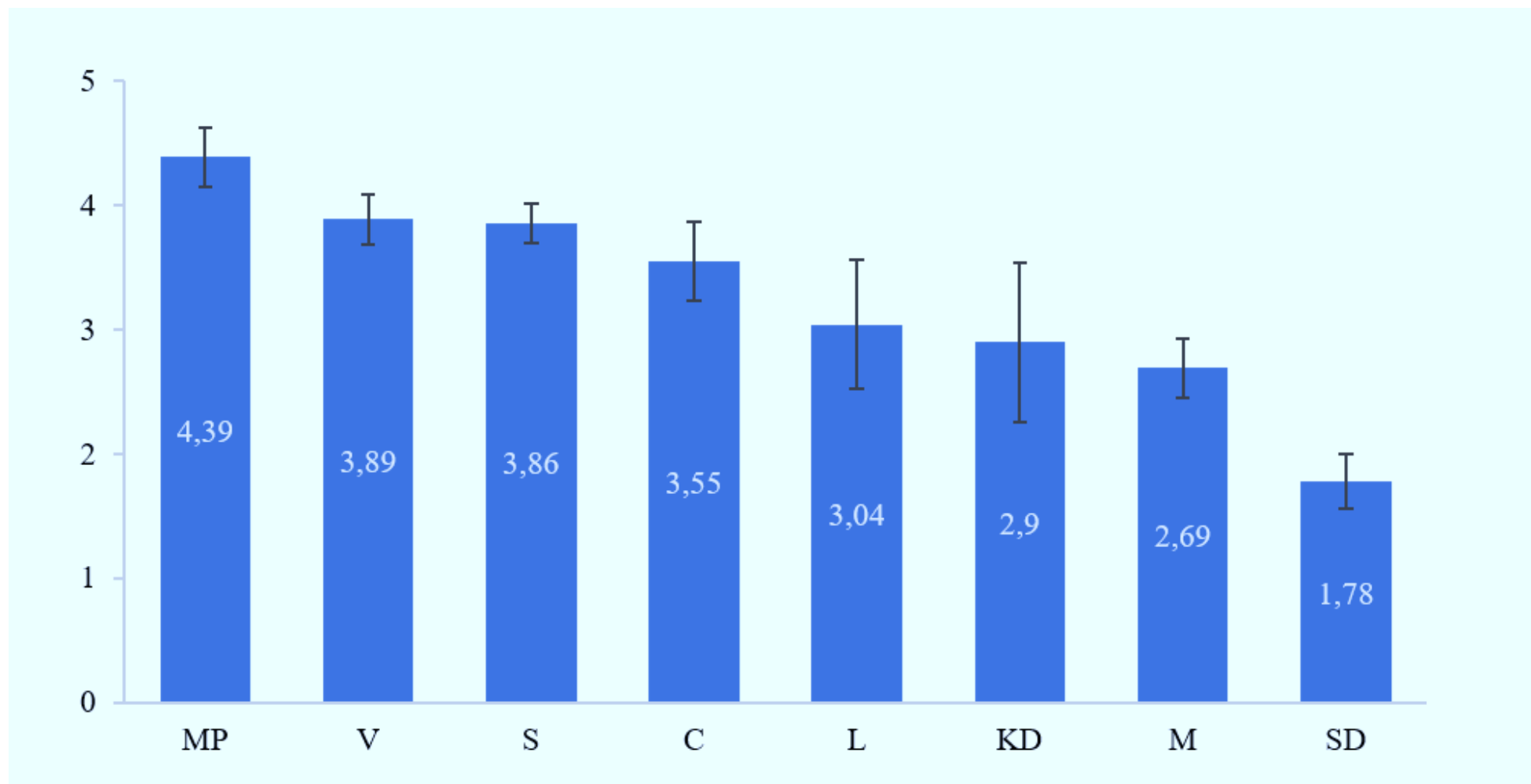
2. "Av de tre organisationer och grupper du valde, vilka anser du bär störst, näst störst respektive tredje störst ansvar för att hantera negativa miljöeffekter kopplade till plast?"

Åsikt om plastpåseskatten

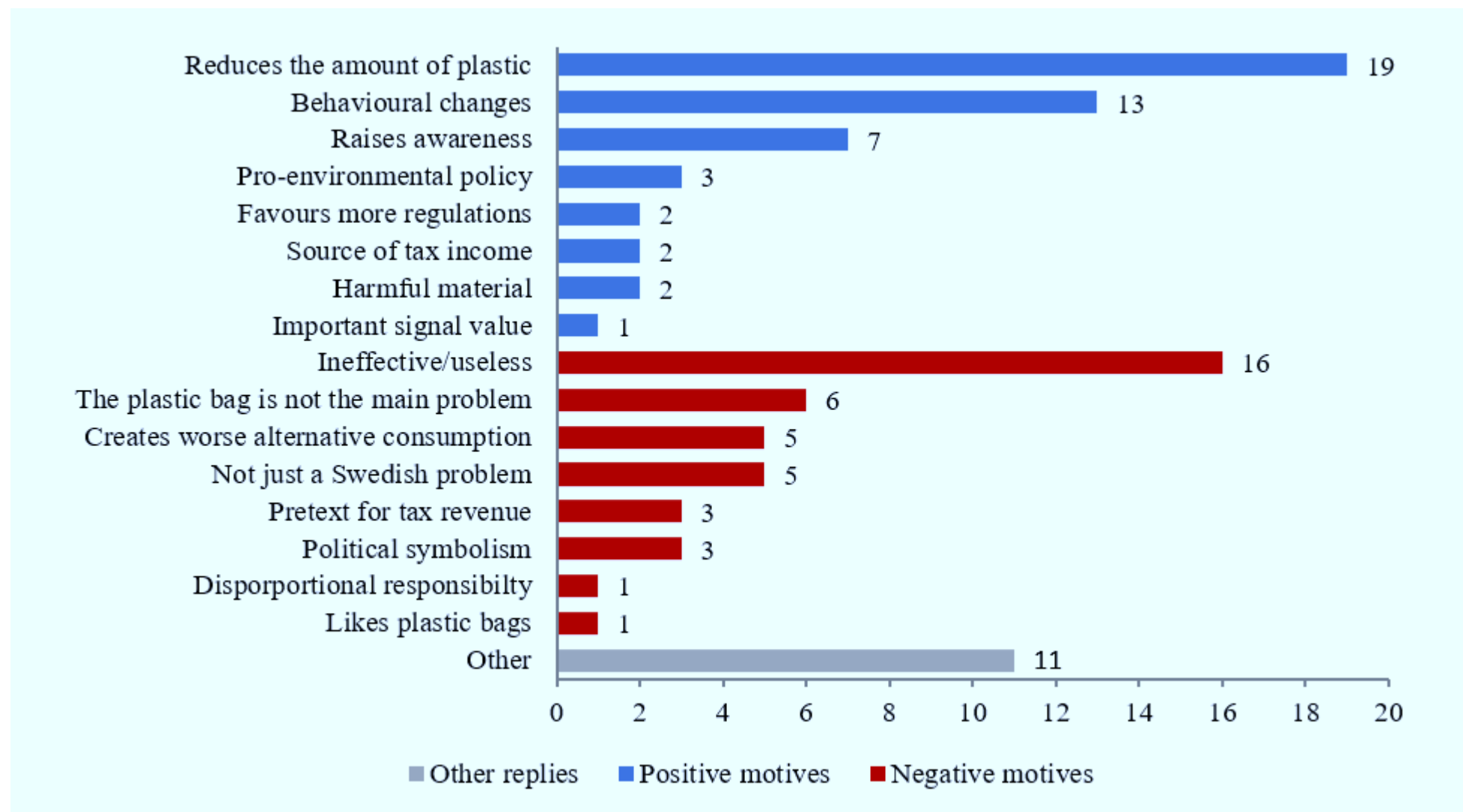
“Vilken är din inställning till skatten på plastpåsar som infördes i Sverige den 1 maj 2020?”

Åsikt om plastpåseskatten baserat på partipreferens (medelvärde)

“Vilken är din inställning till skatten på plastpåsar som infördes i Sverige den 1 maj 2020?” Femgradig skala från mycket negativ (=1) till mycket positiv (=5)

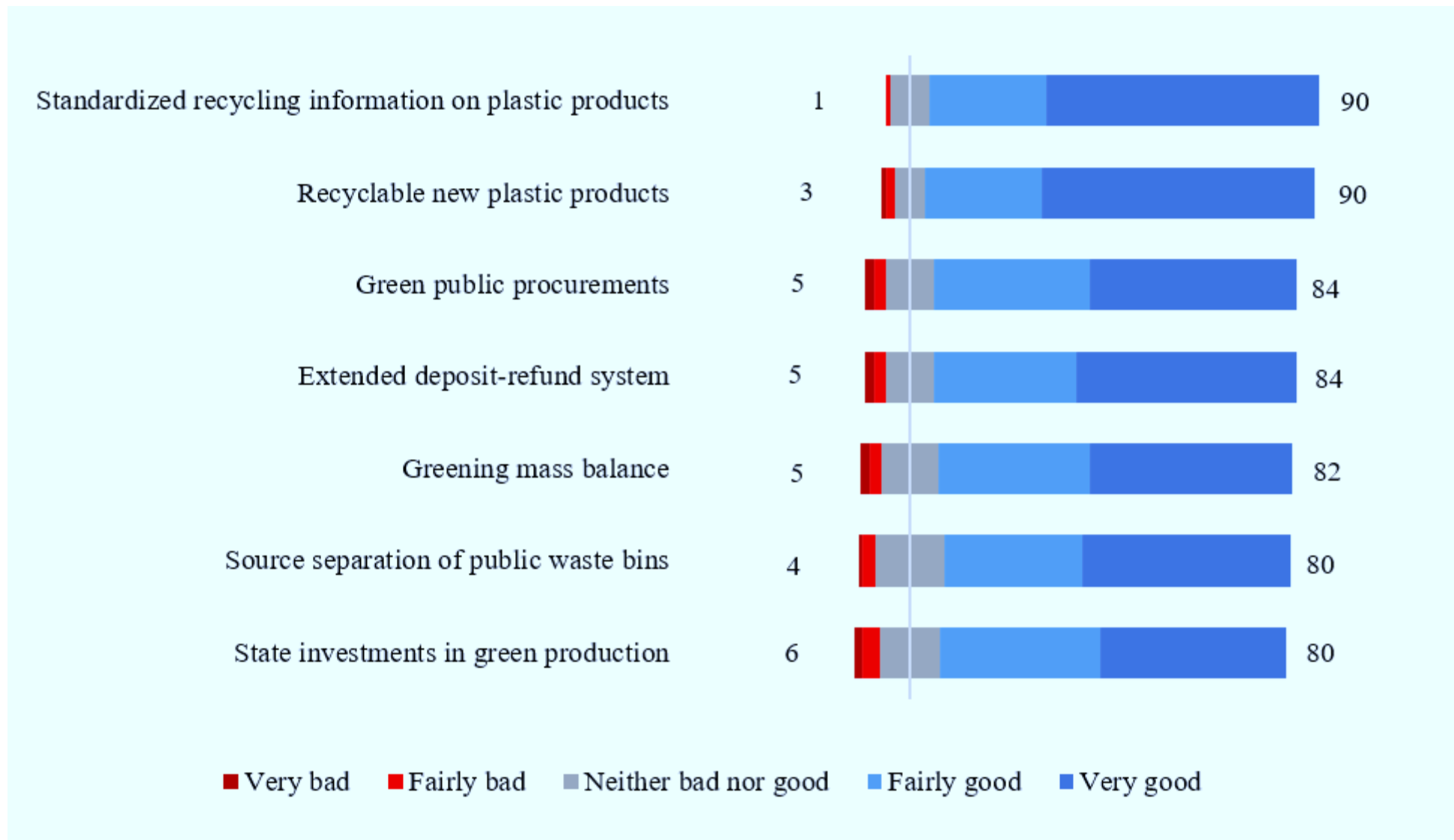
Motiv för sin åsikt om plastpåseskatten

Distribution av kategorier för motiv från fritextsvar. Frågan var: "Varför tycker du att skatten på plastpåsar är [svar på tidigare fråga]?"

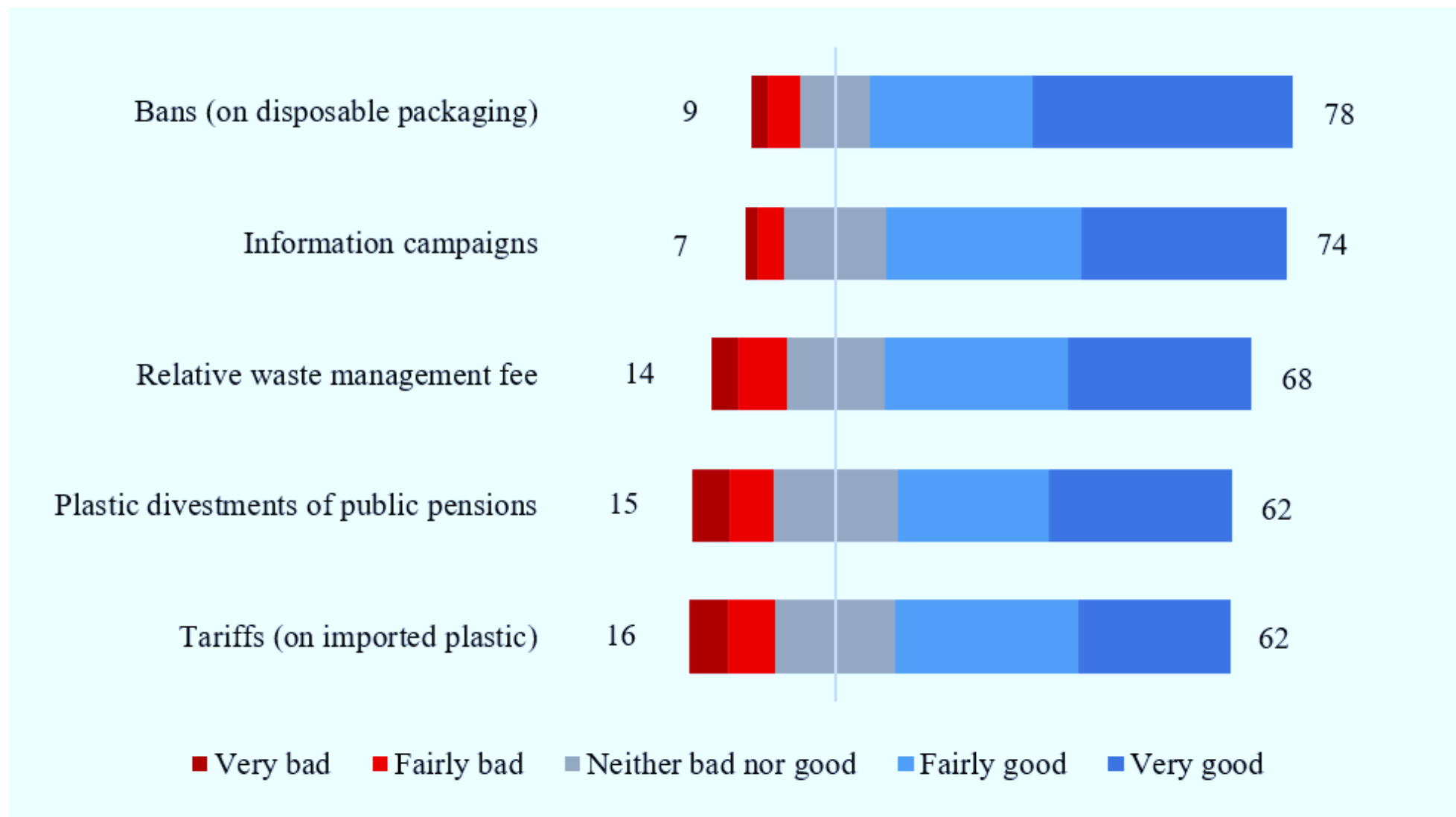
Åsikter om diverse regleringsförslag av plast

Policyförslag med mycket högt stöd

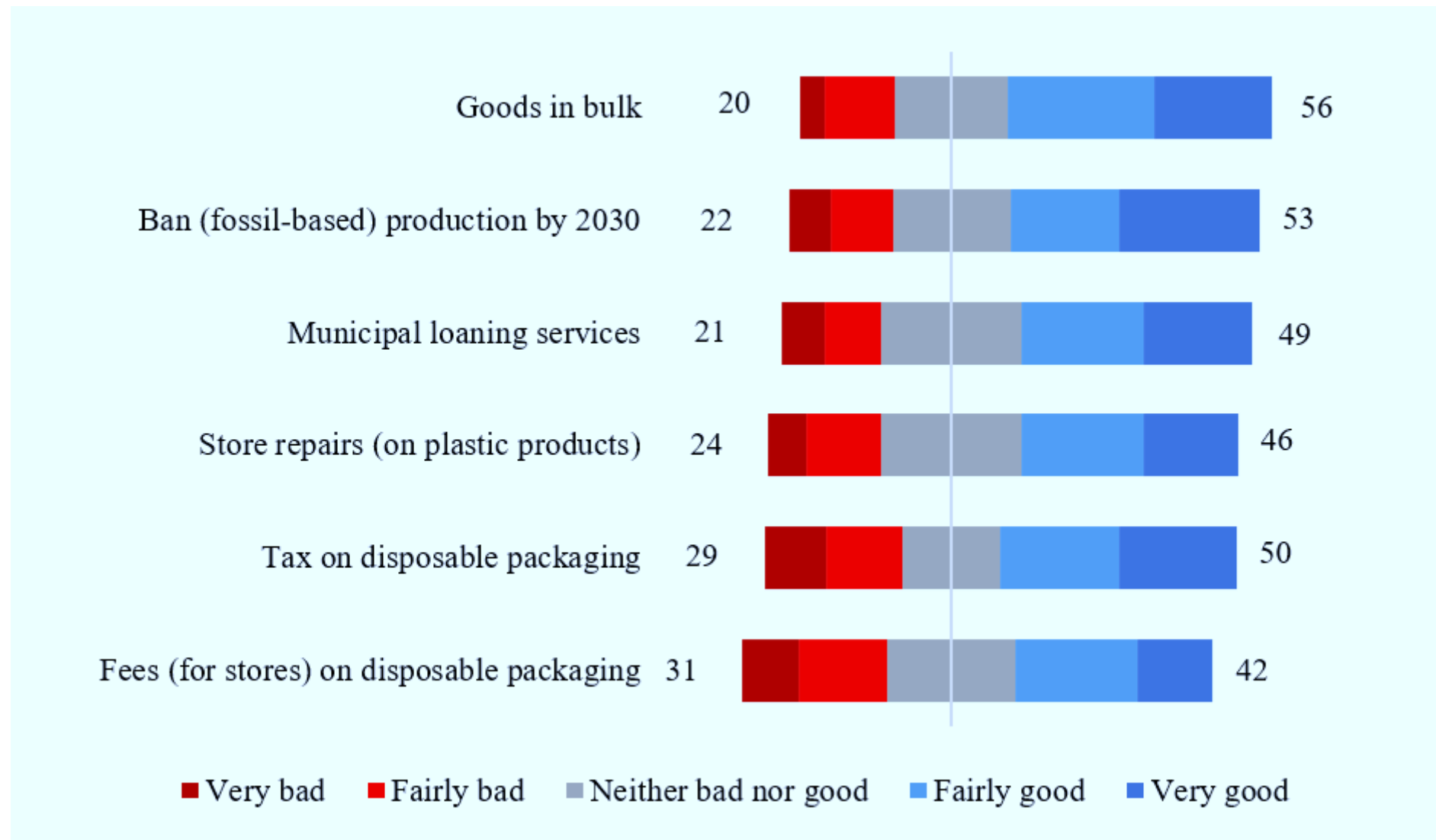
Röda fält till vänster om markör: “mycket bra förslag” och “ganska bra förslag”; Blå fält till höger om markör: “ganska dåligt förslag” och “mycket dåligt förslag”.

Policyförslag med högt stöd

Röda fält till vänster om markör: “mycket bra förslag” och “ganska bra förslag”; Blå fält till höger om markör: “ganska dåligt förslag” och “mycket dåligt förslag”.

Policyförslag med lägre stöd

Röda fält till vänster om markör: “mycket bra förslag” och “ganska bra förslag”; Blå fält till höger om markör: “ganska dåligt förslag” och “mycket dåligt förslag”.

Sammanfattning: Policyförslag och logisk grund för formulering av policy

Policy proposal	Balance of opinion	Regulation type	Hierarchy	Targeted actor
Standardized recycling information on plastic products	+89	Soft	Recycling	Individuals
Recyclable new plastic products	+87	Soft	Recycling	Retail/industry
Green public procurements	+79	Economic	Substitute/recycling	Industry
Extended deposit system	+79	Economic	Recycling	Individuals
Greening mass balance	+77	Regulatory	Substitute/recycling	Industry
Source separation of public waste bins	+76	Soft	Recycling	Individuals
State investments in green production	+74	Economic	Substitute/recycling	Industry
Bans (on disposable packaging)	+69	Regulatory	Reduce/reuse	Retail
Information campaigns	+67	Soft	-	Individuals
Relative waste management fee	+54	Economic	Recycling	Individuals
Plastic divestments of public pensions	+47	Economic	-	Industry
Tariffs (on imported plastic)	+46	Economic	-	Industry
Goods in bulk	+36	Regulatory	Reduce/reuse	Retail/individuals
Ban (fossil-based) plastic production by 2030	+31	Regulatory	Reduce	Industry
Municipal loaning services	+28	Economic	Reuse	Individuals
Store repairs (on plastic products)	+22	Regulatory	Reuse	Retail
Tax on disposable packaging	+21	Economic	Reduce	Retail/individuals
Fees (for stores) on disposable packaging	+11	Economic	Reduce	Retail

Åsikt om plastrelaterade policyförslag baserat på kön

(Fairly or very good proposal)	All	Woman	Man	$\Delta W-M$
High support policies				
Standardized recycling information on plastic products	90	93	87	+6***
Recycable new plastic products	90	92	88	+4*
Green public procurements	84	90	79	+11***
Extended deposit system	83	86	81	+5*
Greening mass balance	82	85	79	+6*
Source separation of public waste bins	80	85	75	+10***
State investments in green production	80	84	76	+8**
Moderate support policies				
Bans (on disposable packaging)	78	83	72	+11***
Information campaigns	74	81	68	+13***
Relative waste management fee	68	74	62	+12***
Plastic divestments of public pensions	62	71	53	+19***
Tariffs (on imported plastic)	61	65	58	+7
Lower support policies				
Goods in bulk	56	60	52	+8*
Ban (fossil-based) plastic production by 2030	53	63	43	+20***
Municipal loaning services	49	59	39	+20***
Store repairs (on plastic products)	46	52	39	+13**
Tax on disposable packaging	50	56	44	+12**
Fees (for stores) on disposable packaging	43	48	37	+11*

*Tvåsidig signifikanstest av procentskillnader.
Signifikansnivåer: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$ *** $p < 0,001$.*

Åsikt om plastrelaterade policyförslag baserat på höger-vänster

(Fairly or very good proposal)	All	(Ref.) Left	Δ Left- Neither L/R	Δ Left- Right
High support policies				
Standardized recycling information on plastic products	90	92	+1	-5*
Recycable new plastic products	90	96	-6**	-11***
Green public procurements	84	93	-9***	-17***
Extended deposit system	83	88	-7*	-6
Greening mass balance	82	89	-7*	-14***
Source separation of public waste bins	80	85	-5	-8*
State investments in green production	80	87	-4	-18***
Moderate support policies				
Bans (on disposable packaging)	78	89	-11***	-24***
Information campaigns	74	84	-9**	-21***
Relative waste management fee	68	75	-8	-12**
Plastic divestments of public pensions	62	79	-16***	-35***
Tariffs (on imported plastic)	61	76	-15***	-29***
Lower support policies				
Goods in bulk	56	71	-16***	-28***
Ban (fossil-based) plastic production by 2030	53	69	-15***	-32***
Municipal loaning services	49	66	-18***	-32***
Store repairs (on plastic products)	46	59	-15**	-23***
Tax on disposable packaging	50	69	-19***	-39***
Fees (for stores) on disposable packaging	43	56	-14**	-25***

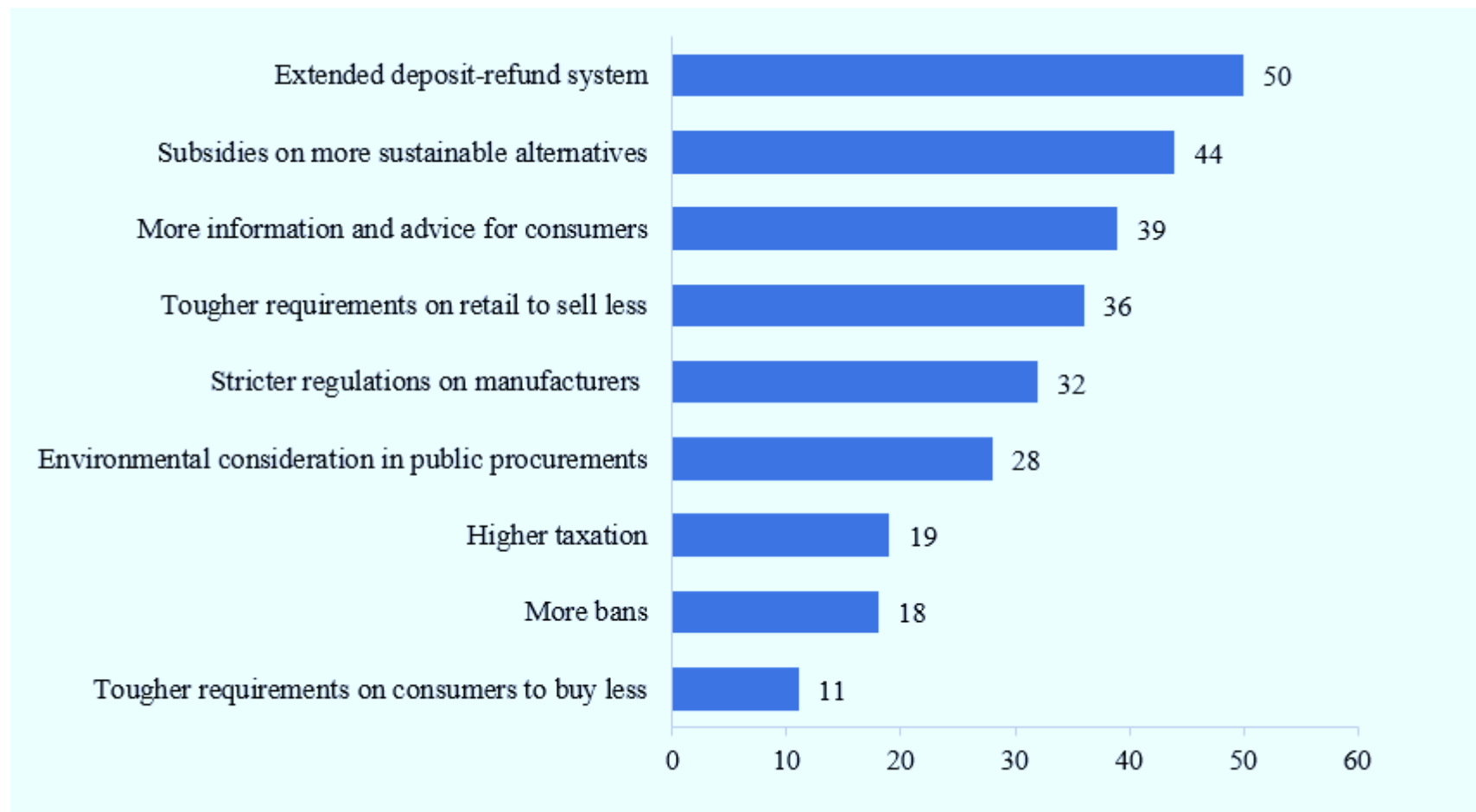
*Tvåsidig signifikanstest av procentskillnader.
Signifikansnivåer: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$ *** $p < 0,001$.*

Åsikt om plastrelaterade policyförslag baserat på partipreferens

(Fairly or very good proposal)	(Ref) All	Δ all- MP	Δ all- V	Δ all- S	Δ all- C	Δ all- M	Δ all- SD
High support policies							
Standardized recycling information on plastic products	90	+3	+1	+7***	+1	-1	-14***
Recyclable new plastic products	90	+6	+8	+5	+7	-4	-9
Green public procurements	84	+14**	+6	+7**	+7	-2	-19***
Extended deposit system	83	+6	+4	+4	+6	+2	-4
Greening mass balance	82	+9	+11***	+5	+1	-1	-15***
Source separation of public waste bins	80	±0	+11**	+1	+6	-5	-8
State investments in green production	80	+7	+9*	+4	+11*	+2	-23***
Moderate support policies							
Bans (on disposable packaging)	78	+15**	+11**	+8**	+6	+3	-24***
Information campaigns	74	+13*	+3	+13***	+3	-2	-26***
Relative waste management fee	68	+12	+8	+5	-3	+2	-16**
Plastic divestments of public pensions	62	+27***	+23***	+7	+8	-11*	-25***
Tariffs (on imported plastic)	61	+24***	+18***	+6	+11	-7	-19**
Lower support policies							
Goods in bulk	56	+23**	+18***	+6	+9	-12	-12
Ban (fossil-based) plastic production by 2030	53	+25**	+26***	+5	+6	-12	-22**
Municipal loaning services	49	+12	+20***	+8	+8	-11	-20*
Store repairs (on plastic products)	46	+21*	+19***	+1	+5	-8	-15
Tax on disposable packaging	50	+30***	+24***	+10*	+11	-16*	-33**
Fees (for stores) on disposable packaging	43	+24**	+18**	±0	+10	-6	-21*

*Tvåsidig signifikanstest av procentskillnader.
Signifikansnivåer: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$ *** $p < 0,001$.*

Attityder gällande effektivitet av policytyp

“Vilka av följande åtgärder tror du är mest effektiva för att minska negativa miljöeffekter kopplade till plastförpackningar?”

Sammanfattning

- Generellt sett ett stort stöd för en hårdare reglering av plast för att hantera dess negativa effekter:
 - Men en antydning om vissa skiljelinjer utifrån kön och ideologi/partipreferens (inte minst: plastpåseskatten)
 - Viktigt med attraktiva berättelser om en hållbarhet som även lockar en manlig publik och/eller de som står till höger.
- Oundvikligt att vi i längden behöver röra oss mot principer om återanvändning, reducering, utlåning och delning. Grundproblematiken är till stor del förankrad i ett samhälle av materiellt överflöd.

Rekommendationer:

- Beslutsfattare bör inte vara rädda för att reglera bort plastens avarter, det finns ett starkt stöd för att adressera plastens problem genom diverse regleringar
- Tillämpa en stegvis förändring baserad på beprövade resultat
- Utöka pantsystem till fler kategorier av förpackningar.
- Svenskar stöder en tullsats på importerad fossilbaserad plast. Inkluderandet av petrokemiska produkter i EU:s gränsjusteringsmekanism för koldioxid (CBAM) har sannolikt allmänhetens stöd.
- I det långa loppet måste sedvänjor drivas mot återanvändning, utlåning, delning och i vissa fall minskad konsumtion.

LUND
UNIVERSITY

Frågor?

Karl Holmberg
Doktorand
Statsvetenskapliga institutionen
Lunds universitet
Karl.holmberg@svet.lu.se